

در دومین سالگرد درگذشت بی سروصدای او

بی‌عتمداری و خدا»

اسلام را به اجرا گذارده به مشکل خورد و نتوانست در ساختار قضایی ادامه دهد و متولی حرم حضرت عبدالعظیم و دست در کار توسعه بی‌سابقه آن شد نه آنکه از کار اقتصادی و سرمایه‌گذاری فاصله بگیرد. خود او در این باره چنین روایت کرده است: «قبل از من، آقای مولایی تولیت را عهده‌دار بود. سال ۱۳۶۹ آقای ناطق نوری که مسئول بازرسی بیت شده بود، گزارشی از شرایط آستان حضرت عبدالعظیم تهیه کرده بود که نشان می‌داد شرایط مناسب نیست و خود آقای ناطق به رهبری پیشنهاد کرد تولیت را به من واگذار کنند و ایشان هم واگذار کردند. به نظر من آن زمان دادستان کل بودم و این مسئولیت را در حالی پذیرفتم که هیچ چیز نداشت. درآمد آن هم زیر ۷۰ میلیون تومان بود. این طرح توسعه که می‌بینید میلیاردها تومان برای آن هزینه شده، بعد آغاز شد. در مسئولیت‌های مختلف در دادگاه انقلاب ارش، وزارت اطلاعات، قوه قضائیه، دادستانی کل، بعثه مقام معظم رهبری در حج، دارالحديث، دانشگاه و پژوهشگاه همکارهای خوبی داشتمیم و توانستیم از نظر اقتصادی همه جا سرمایه‌گذاری کنیم.»

➤ تلاش ناکام برای جریان سوم

در کارنامهٔ فعالیت‌های محمدعلی‌ری‌شهری نمی‌توان به تأسیس جمعیت دفاع از ارزش‌های انقلاب اسلامی اشاره نکرد و کاندیداتوری او در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۷۶ که این انگاره را که ناطق نوری نامزد قطعی و مورد نظر نظام است در ذهن برخی از نیروهای ارزشی زدود. چون داماد آیت‌الله مشکینی بود این شایعه هم درگرفت که جامعه‌مدرسین حوزه علمیه قم به محمدعلی‌ری‌شهری هم تمایل دارد و متوقف بر ناطق نیست. البته چندان که قابل پیش‌بینی بود.رقابت اصلی بین سیدمحمد خاتمی و علی اکبر ناطق نوری در جریان بود و تنها دومین درصد آرا به او تعلق گرفت؛ هر چند توانستند در دولت اصلاحات یک سهمیه بگیرند و محمد شریعتمداری وزیر بازرگانی شد که با ارتباطات گسترده تا حد زیادی ضربه‌گیر تنها هم‌به‌خاتمی هم‌شد.

➤ اصطکاک با احمدی‌نژاد

محمدعلی‌ری‌شهری از یک طرف سرپرست حجاج ایرانی بود و از جانب دیگر متولی حرم حضرت عبدالعظیم و ذیل آن پژوهشگاه حدیث هم راه انداخته بود و در چند عرصه‌بزرگ فعالیت می‌کرد که ناگهان سر و کله محمود احمدی‌نژاد پیدا شد و شرح اصطکاکات خود با دولت او را در جلد پنجم خاطرات خود آورده است و شاید تازه دریافت که در دولت هاشمی‌رفسنجانی خود او باید با وزارت خارجه بیشتر هماهنگ می‌کرد در حالی که از ملک عبدالله نقل شده که به رئیس‌جمهور وقت ایران (هاشمی‌رفسنجانی) گفته مگر شما چند دولت دارید؟

اصل داستان تصمیم دولت احمدی‌نژاد بر ادغام سازمان حج در سازمان میراث فرهنگی بود که ریاست آن را اسفندیار رحیم‌مشایی بر عهده داشت.

احمدی‌نژادوقتی از عهده‌برکناری و تغییر فر در نمی‌آمد کل ساختار را برمی‌چید تا شخص را بالاموضوع کند (کاری که بوریس یلتسین با گورباچف کرد، یلتسین، رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه بود و بعد از شکست کودتا یا چند جمهوری توافق کرد که دیگر متحد نباشند و وقتی اتحادی در کار نبود گورباچف دیگر موضوعیت نداشت چون او صدر هیئت رئیسه اتحاد شوروی بود و بدون اتحاد بالاموضوع می‌شد!)

ادغام سازمان حج در میراث فرهنگی را بی اطلاع ری‌شهری در دولت تصویب کردند: «در تماس تلفنی با آقای حجازی ماچرا را

پرسیدم. اظهار داشت: سمنشنبه هفته قبل در جلسه شورای اداری به ریاست دکتر داوودی، معاون اول ادغام این دو سازمان به تصویب رسیده ولی به دلیل مخالفت رهبری قرار شد مصوبه اعلام نشود اما آقای احمدی‌نژاد دستور داد اعلام شود.»

نامه‌یایام‌رهبری اگر چه‌باقید«آئی» برای رئیس‌جمهوری ارسال شده بود اما رحیم‌مشایی طی حکمی علی‌لیالی را به ریاست سازمان حج منصوب کرد. ری‌شهری می‌نویسد: «همان شب مجدداً در این باره با آقای حجازی صحبت کردم. ایشان گفتند مقام معظم رهبری خودشان برای آقای احمدی‌نژاد نوشته‌اند این کار غلط را متوقف کنید. ص ۷۵۹ جلد پنجم خاطرات.»

با این حال متوقف نمی‌شود و ری‌شهری در سه صفحه بعد می‌نویسد: «از آقای حجازی دربارهٔ چرایی اقدام احمدی‌نژاد پرسیدم و گفتند: گویی مشایی او را سحر کرده و همهٔ دوستانش هم از او ناراحت‌اند و نمی‌دانیم چرا این‌طور می‌کند.»

هر چند الحاق سازمان حج به میراث فرهنگی منفی می‌شود اما رئیس سازمان را دولت منصوب می‌کند و این بار رئیس جدید بدون جلب نظر محمدعلی‌ری‌شهری منصوب شد که نمایندگی رهبری را برعهده داشت.

سازمان حج مثل سازمان اوقاف دستگاه‌هایی اجرایی‌اند. در سازمان حج رهبری نماینده دارد و در اوقاف رئیس با نظر رهبری منصوب می‌شود ولی هر دو دستگاهی دولتی‌اند و مبنای استدلال نمایندگان مجلس فعلی در تحقیق و تفحص‌ها هم این است که اجرایی‌اند هر چند اصرار دارند به رهبری هم منتسب شوند تا در نظر افکار عمومی نهادهایی خارج از دولت در نظر آیند.

آشکار بود که به ری‌شهری بر خورده. برای او که در دوران وزارت هم مستقیماً با امام در ارتباط بود و بعدتر حتی زیر بار محمد یزدی نرفت ثقیل بود که به امر و نهی احمدی‌نژاد گوش کند چه رسد به رحیم‌مشایی و تصمیم گرفت فعالیت خود را بیشتر در تولیت حرم حضرت عبدالعظیم متمرکز کند ولی شرایط سیاسی بعد از ۱۳۸۸ فضا را در آنجا هم بر او تنگ کرد و دولت احمدی‌نژاد احساس کرد حالا می‌تواند فشار بیورد: «در حج بودم. تپش قلب و دست درد داشتم. آقای محمد شریعتمداری از تهران تماس گرفت و راجع به مسائل اقتصادی آستان حضرت عبدالعظیم مطالبی را بیان داشت. با توجه به دستور دولت به بانک‌ها مبنی بر اینکه با معاونت اقتصادی آستان همکاری نکنند، ما تصمیم گرفته بودیم این بخش را به‌طور کامل در اختیار ستاد اجرایی فرمان امام قرار دهیم اما با آنها نیز به مشکل خورده بودیم. ایشان گزارشی به من داد و بر شدت بیماری من افزود. «ص ۷۸۵) شرایط کشور در سال ۱۳۸۸ به شدت ملتهب بود و درست است که در دهه ۶۰ و دوران وزارت اطلاعات ری‌شهری مستقیم با امام خمینی ارتباط داشت اما به هر روز ری دولتی بود که ریاست آن را میر حسین موسوی نخست‌وزیر بر عهده داشت و می‌خواست نقشی ایفا کند. در صفحه ۸۰۵ می‌نویسد: «در گزارش به مقام معظم رهبری درباره حج گفتیم: اگر چه من همیشه شما را دعا می‌کنم لیکن در عمره و رمضان و حی که گذشت دعای مخصوصی داشتم و آن هم اینکه با توجه به اهمیت تصمیمات جنابعالی در سرنوشت انقلاب و کشور از خدا خواستم ذهن شما را به آنچه صلاح و مردم و کشور است، هدایت کند.... دیدگاه من این است که اگر کسی حتی ده درصد با نظام و رهبری است باید تلاش کنیم این درصد رو به افزایش گذارد نه اینکه بگوییم چون ۹۰ درصد مخالفی کاری می‌کنیم که مخالفت تو ۱۰۰ درصد شود. نباید فاصله‌ها زیاد شود.»

دو صفحه بعد به استعفا از مسوولیت حج می‌رسد: «استخاره کردم بد آمد.» به‌خاطر این استخاره و باور بسیار که به استخاره داشت، منصرف می‌شود اما در پی دیدار با رهبری استعفا صورت می‌پذیرد: «افروندند به نظر می‌رسد حج برای شما تکراری شده چون هفده هجده بار است مشرف شده‌اید. عرض کردم البته ۲۰ بار. ادامه دادند: به نظر آمده فردی جایگزین شما شود. عرض کردم: به هر حال مدیریت عمر دارد. به خاطر جوسپاسی خاص ۱۳۸۸ تحلیل و تفسیرهایی ممکن بود از کناره‌گیری من از بعثه صورت پذیرد. فرمودند: نمی‌خواهم جالبه‌جایی به صورتی باشد که تحلیل‌های نادرستی دربارهٔ آن مطرح شود. به‌همین ترتیب نیز عمل شد.» (ص ۸۱۰)

محمدعلی‌ری‌شهری از این پس تمام وقت خود را صرف حرم و دارالحديث می‌کند با این تفاوت که از یک جا به بعد فعالیت‌های مستقل اقتصادی نهاد متبوع دیگر مانند قبل ادامه نیافت و روایت فرزند او (سعید محمدی نیک) در گفت‌وگو با نشریه «حرم امام» قابل

توجه است: «معاونت اقتصادی آستان به یک شرکت سرمایه‌گذاری تبدیل و درآمد آن در سال ۸۵ نزدیک به ۱۲۰۰ میلیارد تومان برآورد و هزینه توسعهٔ حرم هم از همین محل تأمین شد. ۱۰۰ درصد سهام متعلق به آستان مقدس بود. در سال ۱۳۸۸ یا ۱۳۸۹ اما حاج آقا ترجیح دادند آستان از مسائل اقتصادی فارغ شود. تولیت منصوب رهبری است و ارگانی زیر مجموعهٔ رهبری محسوب می‌شود و ایشان پیشنهاد دادند مجموعه تشکیلات به یکی از ارگان‌های اقتصادی واگذار شود و در عوض برای ادارهٔ حرم پول بدهند... تشکیلات اقتصادی منفک شد. ابتدا مدیریت و بعد مالکیت نیز انتقال یافت و در ازای آن ستاد اجرایی فرمان امام ماهیانه مبلغی می‌پرداخت.»

این بخش از سخنان سعید محمدی‌نیک درباره وضعیت مالی

آیت‌الله ری‌شهری در دو سال آخر عمر هم نشان می‌دهد مجموعه

اقتصادی به کل منفک شده بود: «از سال ۱۳۹۸ دیگر حقوقی هم

دریافت نمی‌کردند و از حق التولیه که شرعاً در اختیار تولیت است

استفاده کردند. در وصیت‌نامه البته آمده ماهانه مبلغ ۸ میلیون تومان

از حق التولیه آستان مقدس حضرت عبدالعظیم به‌عنوان قرض

برداشتیم تا عندالقدر بپردازم. در صورتی که مدام حیات قدرت

پرداخت آن را نداشته باشم از ثلث مالم که همین خانه مسکونی

است، پرداخت شود و علاوه بر آن ۱۰۰ میلیون تومان دیگر از همین

محل به حساب آستان مقدس واریز شود.»

جدای همهٔ اینها و بر فراز تمام این موارد اما یک شایعه بر کل

زندگی و کارنامه سیاسی محمدی‌ری‌شهری سایه انداخته و چرخ

می‌زد و آن هم مربوط به آقای شریعتمداری است.

در بالا باز جویی اشخاص از آیت‌الله شریعتمداری - یا پرسش

و پاسخ اطلاعاتی - شاره شد که متن کامل آن چند سال قبل در

صفحه ۲۴۵ خاطرات (جلد اول، ناشر: مرکز اسناد انقلاب اسلامی،

۱۳۸۳) آمده و در آغاز نوشته است: «احترام به شخصیت ایشان

اقتضا می‌کرد خودم برای تحقیق به قم بروم. در بیرونی منزل و

محل دیدار با مردم نشستم. آمدند و نشستند. به ایشان گفتم:

آقای قطب‌زاده تصمیم داشت حرکتی را علیه جمهوری اسلامی

انجام دهد. آیا شما را هم در جریان گذاشت؟ آیا شما این مطلب را

قبول دارید؟ آقای شریعتمداری پاسخ داد: این نسبت دروغ است.

من هیچ اطلاعی ندارم. گفتم: بسیار خوب. شما همین مطلب را

بنویسید که آنچه به من نسبت داده‌اند، دروغ است و در این هنگام

من ورقه بازجویی را به ایشان دادم و سوال‌هایی را به تدریج به صورت

کتابی مطرح کردم و ایشان پاسخ داد.»

در ادامه هم مشروح سوال و جواب‌ها را آورده است. نکته مهم‌تر

اما موردی است که در پایان ذیل عنوان «تکذیب یک شایعه» آورده

است: «اسناد ها پس از این ماجرا برخی از روزنامه‌های ضدانقلاب

اسلامی در خارج از کشور شایعه کردند که آقای شریعتمداری هنگام

بازجویی مورد ضرب و شتم قرار گرفته است! این شایعه به تدریج به

داخل منتقل شد و برخی از هواداران ساده‌ لوح ایشان را تحت تأثیر

قرار داد اما واقع مطلب همان است که عرض شد و با هر کس که

ادعای دیگری دارد آمادهٔ مباحله‌ام.»

مباحله یعنی لعنت فرستان و نفرین کردن دروغ، سنت مباحله

از دیرباز در میان برخی جوامع بشری و به‌ویژه اقوام سامی متداول

بوده و بیشتر به‌خاطر آمادگی پیامبر گرمی اسلام برای مباحله مشهور

است. وقتی ایشان اهل بیت را با خود دید و در مقابل مسیحیان تاجران

آمادهٔ مباحله با نفرین طرف دیگر شدند و طرف مقابل تحت تأثیر

شخصیت پیامبر و اینکه عزیزترین کسان خود- نوادگان ۵ و ۶ ساله،

حسین- را همراه آورده بود، کوتاه آمدند و ادامه ندادند. در تاریخ

تشیع مباحله پیامبر به‌عنوان سند حقانیت اهل بیت فراتر از نفی

ادعای طرف مقابل در آن واقعه خاص هم مورد استناد قرار می‌گیرد.

هر چند در نوشته خود مر حوم ری‌شهری تعبیر ضرب و شتم

آمده اما مشخصاً منظور «سیلی» است و همین را نشریه حریم

امام در شمارهٔ ویژه خود دربارهٔ او در اردیبهشت ۱۴۰۱ - شماره

۴۹۵- با فرزند او در میان گذاشته و پاسخ داده است: «در سال‌های

گذشته ایشان یک حرف تمام‌کننده زد و بعد از آن کسی بر قامت

اعا عار نیامد. اخیراً ما شنیدیم شاهدهی پیدا شده است. البته در حد

نقل قول است و کسی مستقیماً حرف نزده است. حاج آقا گفتند:

من بودم و آقای شریعتمداری و خدا. کسی نمی‌تواند بگوید من

چنین کاری کردم یا نه (سیلی زدن). ولی اگر کسی مدعی است او

را به مباحله دعوت می‌کنم. بعد از آن دیگر کسی حرفی نزد. در زمان

حیات کسی جرأت مباحله نکرد. بعد از حیات اما بعضی حرف‌ها

زده شد که خداوند قضاوت خواهد کرد. البته من به جای حاج آقا

حاضر مباحله کنم.»

سیاستمداران

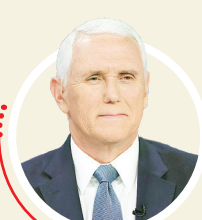
اسرائیل مانع اصلی است

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اعلام کرد که شواهد و ادله زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد کنترل‌های مرزی رژیم صهیونیستی مانع از ورود کمک‌های بشردوستانه به غزه می‌شود. جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا تأکید کرد: به عقیده من اسرائیل نمی‌تواند بگوید که هر کاری برای ورود کمک‌ها به غزه انجام می‌دهد. براساس گزارش خبرگزاری آناتولی، جوزپ بورل در ادامه افزود، تغییر سی در دیدگاه عمومی در خصوص حملات رژیم صهیونیستی به غزه وجود دارد. وی همچنین تصریح کرد: اکثر مردم نگران چیزی هستند که مطمئناً آن را می‌توانم «اکشتار جمعی» بنامم. مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت: یکی از اولویت‌های ما تلاش برای راهکار تشکیل دودولتی است و باید به فلسطینیان این حق را داد که سرزمین و دولت خودشان را داشته باشند. مقاومت فلسطین به رهبری حماس در سپیده دم هفتم اکتبر عملیات منحصر به فردی را با حمله به شهرک‌های صهیونیست نشین منطقه «غلاف غزه» آغاز کرد و ده‌ها صهیونیست را به اسارت گرفت.

آمادگی برای جنگ

رسانه دولتی کره شمالی درپورز بر اعتراضی آشکار به جدیدترین مانور نظامی مشترک کره جنوبی و ایالات متحده اعلام کرد که کیم چونگ اون، رهبر کره شمالی، مانورهای نظامی با حضور چترپازان این کشور را هدایت کرده و خواستار آمادگی کامل برای جنگ شده است. ژانس خبری رسمی کره شمالی گزارش داد: این رزمایش با حضور واحدهای هوایر نیروی هوایی کره شمالی روز جمعه و با هدف رصد آمادگی چترپازان برای انجام عملیات در صورت بروز جنگ برگزار شد. به نقل از خبرگزاری یونپا، کیم چونگ اون تأکید کرد که وظیفه اولیه ارتش کره شمالی آمادگی کامل برای جنگ است. وی همچنین بر نیاز همه پرسنل خدماتی ارتش تأکید کرد که خود را محکم با اراده قوی در برابر دشمن مسلح کنند و دیدگاهی کامل نسبت به جنگ داشته باشند که در صورت وقوع جنگ باید تاریخ را بدون شکست تغییر دهند.

از ترامپ حمایت نمی‌کنم

«مایک پنس» که در دوران ریاست «دونالد ترامپ» معاون او بوده است، در مصاحبه‌ای تأکید کرده که «با وجدانی آسوده» از نامزدی ترامپ در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ ایالات متحده حمایت نخواهد کرد. «مایک پنس» از سال ۲۰۱۷ الی ۲۰۲۱ معاون «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور سابق آمریکا و نامزد حزب جمهوری‌خواه در انتخابات ۲۰۲۴ این کشور است، اما به دنبال پیروزی «جو بایدن» رئیس‌جمهور کنونی آمریکا در انتخابات ۲۰۲۰، روابط میان پنس و ترامپ تیره شده است. دونالد ترامپ که بارها ادعای «تقلب در انتخابات» را مطرح کرده است، پس از پیروزی جو بایدن، طرفدارانش در تاریخ ششم ژانویه ۲۰۲۱ به کنگره حمله کردند. این رئیس‌جمهور سابق از معاون خود می‌خواست تا طی اقداماتی در کنگره مانع پیروزی بایدن شود، اما مایک پنس به این درخواست ترامپ پاسخ منفی داد. مایک پنس طی مصاحبه‌ای با فاکس نیوز عنوان کرد: «جای تعجب نیست که من امسال در انتخابات از دونالد ترامپ حمایت نخواهم کرد.» مایک پنس در ادامه خاطرنشان کرد: من به طرز عجیبی به سابقه دولت‌مان افتخار می‌کنم. اما با توجه به آنچه گفته شد، در طول مبارزات انتخاباتی ریاست جمهوری ام، به صراحت اعلام کردم که اختلافات عمیقی بین من و ترامپ در مورد طیف وسیعی از موضوعات وجود دارد.